

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)

30 iuliu st. v.

11 aug. st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 31.

A N U L XXV.

1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Nea sârăcilă.

(Legendă.)*

Ne Nea Sârăcilă se ținea nevoia grapă. Câtă fόμε, câtă goliciune, eră in casa lui, nu atârna fire de trestie la strașina casei lui! D'apoi șese copii, unul după altul, la rând ca țevile dela naiu, cari plâneau? Și unde pui bătăile ca e tobă, ca să tacă!... Adevêrat iad casa lui Sârăcilă!

Să-ți astupi urechile, numai să nu auzi certele, chioțele și jalea plodanilor după un codrisor de pită. Ba să-ți astupi, ȳeu, și ochii, să nu faci bătături, isbiți de păreții goi, de lavițele ciotorose și fără de velințe, ori de oșele resărite ale feții lui Nea Sârăcilă și a bieteii lui muieri. Mânile lor, cârlige lungi de fântână, ȳer sdrențuitele haine pe trupurile lor, ca momăile de speriat vrăbiile in lanurile de holde.

— ȳer nu găsiși de lucru, omule? ȳise muierea intr'o sêră, lui Sârăcilă. Mai cêrcă să-ți schimbi meseria, că uite nu merge de loc. De ce nu te faci și tu hamal? Ecă, vecinul nostru (Grosanu, e hamal la port și nu se întôrce acasă intr'amurg in fiecă ȳi fără de pită la subțioră pentru copii!

— Bine, muieră, să mai cerc și cu hamalicu... Numai o să veȳi că n'am să scot nici din miseria asta cu ce să ve ostoesc nevoia ȳilnică... Când se legă sôrta rea de om, te sbați in ghiarele ei ca peșcele in mreȳe până ce-ți dai duhul.

A doua ȳi, Nea Sârăcilă, cât simți bårdăhanal ferestruiceii case încăldite de o rază de sôre, desprinsă un crâmpei de funie de tei, intinse din vremi mai bune, între horn și pãretele din fund al cãmărei, de se atârna pe el, când eră ce șa se atârne, și se duse la port cu funia cruce pe piept și se bȳgă între hamalii care așteptau mușterii.

Cum îl vȳdură hamalii, numai sticheau din hote :

— Ha, ha, ha. Nea Sârăcilă hamal!

— Să șcii că-ți umflă sacul cu grâu ca vântul până, numai decă alt hamal o duce grăul, ȳer el sacul gol! ha! ha! ha!

Cu mâinile și piciôrele lui ca rișchitorile și slab de se clătina ca foia de plop, nu-și mai deslȳgă el dela piept curmeiul de teiu ca să lege sarcini!

Și tot așa și tot așa!...

Unu câte unu, hamalii fură năimiți de neȳuț-

* Acestă legendă face parte din colecțiunea de legende care au servit dlui V. A Urechia pentru conferințele ce a ținut cu scop de a adună fonduri pentru statua lui Miron Costin.

tori și corăbieri și remase singur singurel numai Nea Sârăcilă. Acú eră sôrele de trei suliti dela spâncena cerului, când ȳea trece pe lângă Sârăcilă, juȳan Imbuibatul, care cunoșcica de mult timp pe bietul muncitor.

— Ce faci tu aicia, mȳe Sârăcilă?

— Ce să fac juȳane? aștept dôr mi-o trimite sôrta vre-o slujbă de hamal.

— Glumeșci mȳe? Tu, hamal?

— Păi! Scaunul domnesc nu-i slobod pentru mine, juȳane!... Me făcui, ȳeu, hamal, că am o fόμε lungă de trei coți, și din trȳensa trag cu toți dinții șară copii ca câinii dintr'o tureacă veche... Mașele ghiorăie la tot nȳmul meu și dôr-dôr să se mânânce unele pe altele... Hȳi, dȳa care ai de tôte berechet, habar n'ai de nevoia omului...

— Laudă Domnului, nea Sârăcilă. Mi-a mers bine in tôte și de unde acum 20 de ani n'aveam para chiôră, acum am ocine, case și corăbii... Ce să faci, Sârăcilă? De când îi lumea, au fost și o să tot fie: la unul nevoie și la altul bună voie, că omul nașce fiecare cu sôrta lui.

— Sôrta mea juȳane, nici Scaraoțki, cu tôte lungimea colților lui, n'o pôte mistui.

— Mi s'a făcut milă de tine, nea Sârăcilă, și de ôre ce te făcuși hamal, o să-ți dau eu o slujbă pe ȳiua de astăȳi. O să-ți dau de sus o sarcină mai potrivită cu umerii tei. Du-te până la Sôrta mea, la palatul ei, și îi spune multe inchinăciuni dela juȳan Imbuibatul și că-i mulțameșce de tôte bunurile ce-i trimite. Ecă mȳe, pentru ostenela ta, ȳece galbeni tă-tăreșci.

— Numai ȳece galbeni, juȳane? Sôrta dtale e hăt colo departe... colo, tocmai pe dealul lui Hristos cu trei cruci... de-oi merge intr'acolo pe albia pãrifului, o să-mi răcesc piciôrele desculțe; de-oi da prin dudăul de pe lângă maluri, m'oi inghimpă. Muncă grea, juȳane, ȳeu; face 12 galbeni.

Juȳan Imbuibatul n'avea zor de slujba lui Sârăcilă, ci dôr că gândia din milostivire să-l facă să căștice ceva bani pentru hrana copiilor.

— Ei haide, fie 12 galbeni.

Dar Sârăcilă cât auzi că-i dă 12 galbeni, pe loc dete năvală purdalnica de lăcomie in sufletul lui. Deci se întôrse după ce pornise și făcuse câțiva pași :

— Șcii ce juȳane? Pentru așa slujbă grea mi se face 15 galbeni.

— Așă ȳi-e vorba badeo? Apoi nu-ți mai dau decăt nouă galbeni.

— Decă n'am mers eu pentru 12, apoi, pentru 9 o să me duc?

— Apoi, nea Sărăcilă, știi una? Nu te mai duce că m'am resgândit.

Sărăcila inlemnii, când auđi că i scapă cei noue galbeni, care i-ar fi prins atât de bine.

— Jupâne, jupâne dragă, să fie după vorba dtale, dă-mi numai 9 galbeni.

— Ba nu, bade Sărăcilă; eu n'am ăis 9, ci 6 galbeni.

— Ba să știi bine că s'or face copii pastramă, pentru șase galbeni nu me duc așa departe.

— Bine, nu te duce. Rămăs bun nea Sărăcilă.

Și jupân Imbuibatul întorse spatele și plăcă într'altă parte. Cât ai scăpără din amnar, se gândi Sărăcilă: »Afursiții de bogăți! . . . Da ce să faci? Ei cântă și sărăcimea jăcă după cântecul lor! . . .«

Și fuga după jupânul, strigându-i: Ascultă jupâne dragă, primesc numai șase galbeni.

— Șase galbeni? n'am ăis atăta, nea Sărăcilă, ci numai trei.

— Păcat jupâne. . . Ce hămisit o să-și pue ăilele in cumpenă pentru bieți trei galbeni? Rămăi cu bine, jupâne.

— Rămăi sănătos, Sărăcilă.

Dar nu făcu Imbuibatul alți dece pași și Sărăcilă ér l'ajunge, că își ăisese in mintea lui amărită, că: »reu cu reu, dar mai reu făr de reu.«

— Jupâne, jupâne, ecă me duc pentru trei galbeni.

— Se vede că-ți ție urechea de fôme, nea Sărăcilă, de auđi trei când eu ăic unul.

— Da jupâne, da jupâne, da! respunde bietul om mai iute decât sboră săgăta din arc, că se temea să nu-i mai scadă ér plata hapsinul de imbuibat.

Și porni, nici mai așteptând ca altă vorbă să esă din gura bogatului.

Merse Sărăcilă hamalul, prin riuri cu apele reci, prin dudăuri cu țepi, care îi sângerău pulpele lipite de fluere, prin munți nerăsbîți de colți de érbă, prin păduri ale căror crăci dese îi luară vamă zdrențuitele haine. . .

Étă că zări pe vêrful muntelui lui Hristos cu trei cruci, un palat clădit pe stânci de diamante. Eră de alavastru, cu porți de aur și cu grădini de pomi și flori, vecinic inoite. Acésta eră curtea Sôrtei bogăților.

Sărăcilă resuffă, își scóse ghimpii din fluierile piciórelor, își mai innodă ale zdrențe ce i mai lăsase pe trup crăcile pomilor, și holbând ochii la minunăția palatului, bătu in pórta lui.

— Ce vrei tu, Sărăcilă? întrebă un glas din năuntru.

— Aici șade, me rog, jupânésa Sôrta jupânului Imbuibatul din Galați?

— Aici.

I se infățișă o coconiță mândră, de putea ăice sórelui: »prostule, dă-te in lături să trec eu!« Stele erau ochii ei, luna licărea in pêrul ei de betelă și diamantele foșneau pe haina ei de raze, multe ca nisipul pe malul mării.

— Ce vrei nea Sărăcilă?

— M'a trimes la dta, jupânésă, jupân Imbuibatul din Galați, din țera Moldovii. să-ți aduc inchi-năciuni și mulțămită pentru tóte bunătățile ce-i dai.

— Să-i spui din partea mea așa, că or să vrea, or să nu vrea, am să-l imbuib de bunătăți până la mórtea lui. Așă mi-e voia mea împărătescă. Aide, acú plăcă iute de aici, că-mi strici chefu cu calicia ta.

— Dar de ce jupânésă, de bună vreme ce nici dtale nu-ți place calicia mea, de ce nu mi-o schimbi pe o lécă de bogăție?

— Nu-i tréba mea. . . Nu sânt eu sôrta ta. . .

Nu pot face nimic pentru time. Sôrta ta nu șade de parte de curtea mea. . . uite, colo la drépta, du-te și cêrcă s'o imblânășeci! . . .

Adevêrat că, la drépta palatului, Sărăcilă dete de un fel de vizunie de stânci rostogolite, pe cari nici muschiul nu se prinsese și printre care numai șerpi și scorpui foșneau de te luă gróza.

— Aooleo! ásta-i palatul Sôrtei mele! Cum e turecul și pistolul! . . . Ian să-i vêd mutra.

Și incede să chemă: Sôrta, Sôrta!

Écă, ese dintre stânci o băbătie, gólă, sfrijită și cocoșată. Gura ei fără dinți fálfaia ca aripile liliacului și-i curgeau balele pe buzele uscate ca seul din opaetul spart.

Doce lumini stinse se ițăiau in adăneul ochilor, coperiți de pleópe fără gene și puchinóse.

Sărăcilă incremeni mai de hai de i-ar fi eșit 'nainte mama pădurilor.

— Ce vrei, dragă Sărăcilă? întrebă baba mo-țăind din buzele ei uscate.

— Ce să vréu jupânésă? Să te dau dracului cu tot némul teu, că pré m'ai îndrăgit și te ții grapă de mine, de nu mai scap de pás și de nevoe.

— Și n'ai să scapi cât fi trăi, că eu sânt sôrta ta. Află, mai ăice baba, că eu nu te las să căștigi și că mai eri tot eu și-am băgat in suflet lăcomia de n'ai primit dela Imbuibatul dece galbeni ca să-l slugești.

— Afurisito! . . .

— Décă nu adormiam o clipă la cântecul de jale al copiilor tei fometegoși, nu erai tu să fii măcar atât de cuminte să primești a sluji pe Imbuibatul și numai pentru un galben, că te impingeam eu să nu primești tégul.

— Trăsните-ar Dăeu lighiôie! . . .

Și Sărăcilă se repede asupra babei, dar ea se face nevêđută, strigând in hohote: »Ha, ha, ha! Sôrta nu și-o face omul, ci cum e dela Domnul.«

Nea Sărăcilă plăcă îndêret spre Galați, unde ajunse mai amărit și mai lihnit decât purcesese. La intrarea orașului, întelni pe jupân Imbuibatul.

— Bine te-ai întors sănătos nea Sărăcilă, îi ăice bogatul. Cât ai fost tu in cale, am îngrijit eu de casa ta și am băgat de sémă că tot banul ce am dat pe numele copiilor tei au sporit trecând din mânele lor într'ale muerii tale; se vede că Sôrta lor e mai bună decât a ta. Ți-am făgăduit un galben pentru munca ta; le-am dat lor o sută, ér ție îți dau numai un sfat bun: »Să n'ascuți nici odată de glasul patimilor, că numai așa omul pôte răpune sôrta lui cea rea, ér mai ales ferește-te de ademenirile lăcomiei, că:

„Lăcomia pierde omenia.“

V. A. Urechia.

Să-ți dau . . .

Să-ți dau gândurile mele,
Darul meu? De le-aș da ție,
Crede-me că tótă clipa
Ți-ar părea o vecinicie.

Lucreția Suciu.

Difteria.

Quvântul „Difteria“ precum și cunoșcința acestei bóle aparține timpului modern. Medicii periodului Hippocratic au tratat tóte bólele gătului sub nu-

mele colectiv de *συνέγγη*. Galeniu și discipolii sei au înțeles sub acest cuvânt numai bólele laringelui, și au cuprins toate bólele faringelui sub numirea de *συνέγγη* și *περσινναγγη*. Scrierile medicilor evului mediu asupra bólelor faringelui și ale laringelui au fost asemenea lipsite de claritate, și chiar în prima jumătate a secolului curent observăm o confuziune generală în stabilirea diagnizei acestor bóle, până când Bretonneau a precizat caracterele Difteriei, prin scrierile sale clasice despre inflamația difterică și despre epidemia de Difteria dela Tours.

Difteria, Difterita. Angina difterică, Angina membranosă, este o bolă infecțioasă, epidemică seu endemică, care afectă cu preferință copiii, caracterizată prin infiltrațiune fibrinosă și prin false membrane fibrinoase pe faringele (Amigdalita și Faringita difterică.) Tesăturile infiltrate superficiale sânt adesea ori mortificate, ganglionele limfatice ale gâtului sânt asemenea cuprinse în procesul patologic și bolnavii mor adese-ori cu fenomenele unei intoxicațiuni septice, unei asfixii, seu cu accidente nervoase. Intoxicația generală a organismului se mai poate manifesta prin Laryngita difterică (Croup), prin Broncho-pneumonie, prin Difterita cavității nasale, prin Difterita pielii și prin Albuminarie. Difterita este foarte contagioasă, ea atinge adesea-ori pe părinții, pe infirmierii și pe medicii cari au căutat pe bolnav. Inoculațiunea falselor membrane difterice pe membranele mucóse ale unor animale dă rezultate pozitive.

Difteria este provocată printr'un schizomycet, care a fost pentru prima óră descris de Klebs în anul 1873 ca *Microsperon diphthericum*, cultivat și isolat de Loeffler în anul 1884. După Loeffler Difteria constituie la început un proces local și superficial, mai târziu profund și apoi generalizat. Babeș a constatat în anul 1885 că bacilii difteriei se înmulțesc prin spori. Temperatura cea mai scădută, la care bacilul difteriei poate trăi și se înmulți, este după Loeffler 22°, după Babeș 18°, ér sporii difteriei suportă chiar temperatura de 100°C, ceea ce esplică marea tenacitate a virusului difteric Loeffler și Babeș au arătat, că de-oadtă cu bacilii difteriei se desvóltă în giurul lor o substanță toxică. Virusul difteric transmis pe o membrană mucóasă sănătósă nu produce nici o infecțiune, numai persoane bolnave de faringită seu de inflamația migdalelor sânt primitóre pentru contagiul difteriei.

Emmerich și alți observatori au constatat în unele casuri identitatea difteriei omului cu cea a pasérilor, și transmisiunea bólei dela porumbei la om și vice-versa.

Difteria afectă mai multe specii de animale, natura și sediul ei diferă inse la animalele dela Difteria omului. Se pare că Difteria pasérilor este mai puțin gravă decât difteria omului și că cea dintéiu nu este contagioasă pentru om. Incât privește difteria vițelilor, afirmă unii autori că ea se poate comunica omului. Difteria omului, inoculată mai multor specii de animale, produce la ele lesiuni mortale.

Difteria este astăzi endemică în totă Europa. În România ea a apărut pentru prima óră în anul 1868. În anul 1870 orașul București a fost bătuit de o epidemie violentă de Angină difterică, care a causat 1164 decese, d'atunci ea a ramas endemică în capitală și în mai totă țera, malignitatea și intensitatea ei sânt inse astăzi cu mult mai mici decât după prima ei invasiune. În totă țera au murit de difteria, după statistica oficială, în anul 1886 1366, în anul 1887 1098 persoane. În București au murit de difteria în anul 1886 106, în anul 1887 136 persoane. În celelalte orașe mari ale Europei au murit de difteria în anul 1887: la Christiania 439, la Ber-

lin 1395, la Hamburg 652, la Paris 1570, la Breslau 494, la Petersburg 656, la Londra 1558, la Viena 442, la Marsilia 545, la Budapesta 511 persoane.

Contagiul difteriei se transmite obicnuit prin scuipatul, prin mucus și prin pseudomembranele bolnavului, prin aerul expirat de bolnav precum și prin escrementele lui. Germele bólei se poate dar transporta dela un loc la altu, prin persoanele care au fost în contact cu bolnavu, care a petrecut în camera lui, prin pânđeturile (rufe) întrebuintate de el, prin așternutul ei, prin cadavrele persónelor decedate de difteria, prin escrementele lor.

Mesurile profilactice ce trebuie să se ia în contra anginei difterice sânt cele următóre: căutarea regulată a tuturor bolnavilor, întinderea cea mai mare a ajutorului medical gratuit, separarea rigurosă a bolnavilor dela cei sănătóși în case particulare și în spitale, respândirea poveșilor populare asupra celor dintéiu semne ale bólei, desinfecțiunea strictă a tot ce a venit în contact cu bolnavu, ce vine dela el, a cadavrului, a dejecțiunilor și secrețiunilor lui; în epidemii întinse închiderea școlilor.

Obiectele fără valóre de care s'a servit bolnavul se ard. Albiturile (rufe) bolnavului și acele dintre vestmintele și obiectele de așternut care se poate spélé, se légă în camera bolnavului, fără a se scutura, într'un prostir muiat într'o soluțiune de bichlorur de mercur de 1 la 2000 și se transportă la spélétoriă, unde se opăresc de mai multe ori cu apă fierbinte în care s'a topit săpun de potasă (săpun verde) în cantitate de 2 la 100. Obiectele care nu se pot spélé, precum perne de puf, saltele, plopomi, covóre, blăni, vestminte de lână se desinfecță într'un aparat de desinfecțiune, și în lipsa unui asemenea aparat se udă cu o soluțiune de acid carbolic 5% cu ajutorul unui pulverisator chiar în camera unde a zăcut bolnavul. și apoi ele se espun la aerarea îndelungată în timp de mai multe luni. Camerile spoite seu colorate se spoiesc din nou cu calce, camerile imbrăcate cu tapete de hârtie se spélé cu o soluțiune de acid carbolic 4 la 100, ferestrele, ușele, pardoséla și mobilele se spélé cu aceeași soluțiune, în cas de lipsă de pardoséla seu de pavagiu se udă camera pe jos tot cu soluțiune de acid carbolic 4%.

Cadavrele se învlesc într'un prostir muiat în soluțiune de bichlorur de mercuriu 1 la 2000, se udă bine cu această soluțiune și se transportă îndată după constatarea decesului în casa mortuară a cimitirului.

Escrementele bolnavului (atât materiile fecale precum și urina), se adună în vase umplute cu o soluțiune de bichlorur de mercuriu de 1 la 2000 seu cu o soluțiune de acid carbolic 30 la 10.

Dr. I. Felix.

V a n i t a s .

St-acum ér' mi te areți
Dintr'un trecut de nópte
Purtând pe buza-ți de ingheț
Aceleași mute sópte.

La ce atâta chin și-amor
Renvii în pieptu-mi érași.
Când încă ați cu-atâta dor
Privesc în ochii-ți galeși?

La ce 'n norocu-mi spulverat
Și 'n fericirea-mi mórtă.
Mai creți iubito ne 'ncetat,
Când viéta-mi e deșartă?

O, lasă dar' din ochii-mi sêci
Să curgă-amele lacrimi
Domol in chaosul de veci,
In nôptea făr' de patimi.

Când nu mai este-un dumnezeu
Să drégă-a noastră viêtă,
La ce zidesc amorul teu
In sufletu-mi de ghiată?

Șciind, că numai in ruini
Ni-i lumea ingropată,
Zădarnic astăzi urmărim
Lumina 'ndepărtată.

Durata-acestei clipe reci
Cât vis gol al durerii,
Nu o să 'ntunece pe veci
O viêtă de miserii.

Căci prè târziu am cunoscut
Al vocei tale sunet,
Decât ca eu să fi putut
Pricepe chinu-ți umed.

Și nici că-mi pare ăst pământ
Cu lumile-i pustie, —
Decât din mörte un moment,
Sfêșit in nebulie.

Prè multe lacrimi am vèrsat,
Iubito in tăcere,
Ca pentru veac să fi durat
Acest vis de durere!

I. Harșa.

In giurul lunei.

— Comedie intr'un act, de Octave Feuillet. —
(Urmare.)

George. (Se oprește.) Dîc... (Cu hotărîre.) Dîc
că el îmi deschide porțile cerului... Dă-mi o țigară!
Dîc că tu ai dreptate, — că am trăit destul
de mult timp pentru alții, — că, in viêtă mea am
făcut prè destule sacrificii! La naiba, ori ce om tre-
buie să mai aibă și datorii cătră sine însuși! (Dă
drumul la fumu-i enorm din țigara ce fuméză.) Tre-
buie să dăm socotélă providenței, de bunurile ce-am
primit dela ea. Inteligența, — imaginațiunea, — sen-
timentul frumosului, sînt binefaceri cari îți impun
indatoriri, Tom; e o rușine, e o crimă demnă de
a lăsă să piéră aceste flacări sfințite in cenușa ne-
păsărei!

Toma. De minune! Am regăsit pe Jorjică al
meu! Așă, dragul meu, să batem ferul până când e
cald! (Strigă.) Mariano!

George. (Coborînd vocea de-odată.) St... st...
ce vrei tu cu ea?

Toma. Voi să-i spun că tu pleci, pentru ca să-
ți pregătéscă puținele lucruri ce-ți trebuiesc pe drum...
Mariano!

George. St... st... cum, amicul meu? vrei tu
ca să plecăm chiar in această sêră?

Toma. La nouă ceasuri... Am poruncit să gă-
tésză caii pentru nouă ceasuri, după cum o șcii.

George. Da, da! o șciu... Dar nôptea asta a-
menință de a fi indrăcit de aspră!.. e un frig de
Siberia... îmi pare ca am puté, fără nici o piedică
să așteptăm până mâne dimînétă.

Toma. O! ascultă, decă ție ți-i frică de un gu-
tunar și de o nôpte in trăsură, îndesă-ți scufia pe
amêndoue urechile, culcă-te, și nu-mi mai vorbi de
călétorie!

George. Amice dragă, mie nu mi-i frică de ni-
meni și de nimic; dar adevêrul e că această mare
pripire me cam deconcertéză. Eu socotiam că in
doue sêu trei zile, să-mi fac pregătirile...

Toma. Ce pregătiri? Îți trebuie un sipet și pu-
ține albituri; ai vreme de un ceas pentru ca să ți
le pui in regulă și e prè destul; decă nu ai bani, am
eu. Aide, nu mai fă copilării, George; de vei întâr-
diă plecarea ta cu doue sêu trei zile, e lucru vèdut
că atât pentru tine cât și pentru mine, ca tu nu vei
mai plecă. N'am nevoie de a-ți mai spune ce anume
influențe, ce predici îți vor doborî curagiul și-ți vor
ruinā hotărîrea ce ai luat-o. Ori ce s'ar întêmplă,
intr'o asemenea situație, ori trebuie să tai in carne
vie ori să renunți la scopul teu.

George. (După un moment de reflecșiune.) Ai
ăncă dreptate!.. Loveșce ici, Rouvier; sînt omul teu.

Toma. (Chemând.) Mar...

George. (Repede.) Nu, nu chemă pe Mariana...
nu e de nevoie. Șcii mai bine decât ea tot ce-mi ie
de trebuință. Imi voi aședă lucrurile eu singur, in-
dată ce se va întorçe nevêsta mea. (Priveșce pen-
dula.) Opt ceasuri! De acum, n'o să mai întârđie
mult... Ei bine, ce? voi trece un moment, — un
moment trist, nu dîc ba, — dar la urma urmei am
și eu conștiința mea... și apoi, decă cupa mea e
plină cu o licóre generosă ce-mi pasă de puțină a-
mărăciune ce se va vèrsă pe delături!?.. Ah Tom!
ce priveșce neașteptată! ce arizon! Grenada! Ve-
neția, Neapolul!.. e un vis! Opt și cinci minute...
Ah! aș da in ast moment douedeci și cinci de lui-
dori ca să fiu mai bêtrân cu un ceas!.. cu un sfert
de ceas cel puțin!.. Simt bine că asta e o slăbi-
ciune, dar...

Toma. Aide, vrei tu să me însărcinez a înștiința
pe femeia ta?

George. Drept vorbind, Tom, mi-ar face un mare
serviciu.

Toma. Ei bine, ne-am înțeles. Du-te de aședă
lucrurile.

George. Să nu cređi că me tem de vre-o scenă
violentă; i-aș nesocoti caracterul ei.

Toma. Vom vedé, vom vedé.

George. Spunei mai ales că o rog să-și pastreze
liniștea intrégă. Ori ce induioșeri mi-ar face reu și
nu ar servi la nimic.

Toma. Am să i-o spun; du-te și-ți fă sipetul.

George. Me duc. (Reviind.) Dragă Tomiță, să i
le spui tôte aceste cu binișorul, nu e așă?

Toma. Fii liniștit. Dar tu, n'o să me părăsești
odată ce me voi pune in fața focului.

George. Ai crede tu! să desertez in timpul lup-
tei. Nu me mai cunoșci, Tom!

Toma. Nu... Veđi tu, că intr'un asemenea cas
a-ș jucă rolul unui personaj tórte prost, înțelegi!

George. Tom Rouvière, am onórea de a-ți afirmă
că hotărîrea mea e nestrămutată, că in astă sêră la
noue ceasuri, tune ori trăsneacă, voi plecă cu dta,
si decă-ți trebuie cuvêntul meu ca gaj ți-l dau...
Ești tu acum mulțămit? hai?

Toma. (Luându-l de umeri.) Du-te și-ți pregă-
teșce sipetul! (George ese.)

Toma. (Singur; își frécă mânilé) A! a! de-acum
intre noi doi, dnă Dupuis!.. De sigur, principalul
meu scop in această afacere e de a servi pe George...
de ai redă vietatea; dar nu sînt de loc simțitor la
plăcerea de a aruncă bubituri de tunete in seninul
acestei matrône ridicule... Êtă o femeie, trebuie s'o

Culegerea.

Peptenarea.

Inmoiarea.

Sbicirea.

Uscarea.

Melițarea.

GATIREA INULUI IN SILESIA.

mărturisesc, care restornă toate noțiunile mele morale... Nu sînt un ture... Am crezut pînă acum foarte creștinește, că poligamia eră un cas vrednic de spăndurătoare... dar, pe legea mea! de sigur că e cu neputință ca un om cum se cade să fie osândit a sta în compania vecinică a unei creaturi atât de desgustătoare după cum e astă babarniță colțată! Chiar înainte de a fi vădută-o pe femeia acēsta, am fost înțeles-o și apreciat-o; mi se pără uricioasă la culme! Da, am ghicit-o în întregime, dela păpușii ei de castor, pînă la bonetul cu cerdacuri duble, în ordonanța acestei lumi meseline, opera și inchipuirea sa, — în pura simetrie ce o observi pe fiecare din mobilele ei, aședate cu multă înțelepciune la distanțe egal, un aer de o așă de profundă plictisire... în metodismul copilăresc ce respiră tot acest interior de preotēsă... Chiar pînă și acest barometru, întunecat prin curiositatea lui banale, pînă și aceste răriți nătinge... acest bengali împaiat! acēstă cutiuță de scoici... acest [pahar crestiat!.. aste absurde cocese sculptate de prizonieri! toate astea mi-au dat nătura esactă a persōnei sale fizice și morale! Astă femeie... am să-mi vēr mîna în foc!.. păstrēzā merele în serinul de albituri!.. Sērmanul George!.. și totuș e un om de spirīt! — Eram supērat din pricina lui... dar n'am putut să țin mult. L'am străpuns destul de bine în timpul mesei. Am fost mai nepoliticos decăt un Kalmuc! dar în fundul inimei mele... îmi eră rușine... pe legea mea, nervii nu sînt de bronz... Dl du Luc! Dna de Rendu! și pescăria ei! și mîta ei! și preotul ei! — Ce dracu? asta eră prē mult!.. Nu, nu-mi pot inchipui ca, existența mărginită, spiritul strîmt, limbajul comun al unei gospodine provinciale să să pōtā vre-odată găsi într'un tip mai complect, și să realizese o figură muierescă mai desgustătoare! — Ah! de sigur că vom avē o explicațiune aprinsă, căci șciū eu prē bine ce suflete de sgrîptorice se ascund sub aceste mașce blārde: zăresc unghia ascuțită sub mînușă galbenă a pravoslavniciei! Dar își va găsi stăpānul, și-l va găsi! Am depline puteri din partea lui George!.. am cuvēntul lui... și șciū că cuvēntul lui e solid... n'o să-mi scape dar vēnatul! — Escelent om! ce n'a trebuit să sufere el înainte de a plecā capul seu inteligent sub acest jug dobitocesc! Ei Dōmne! cunosc eu istoria acēsta! Se va fi luptat cu vitejie mai intēi, și apoi puțin cātē puțin, va fi fost imblānșit, cum a fost atāția altii, prin acțiunea continuă, topitoare a acestei voinți feminine. Un martir de trei-deci de ani! la naiba, dnă Dupuis! resbunătorul a sosit! (Ride.) Asta-mi aminteșce lupta ce-am avut-o cu acea sgrîptorică indiană careia îi furasem manitnul seu pe cānd dormia! E un lucru estraordinar, cum toate babele sēmēnā de bine unele cu altele. (La vuetul ușei el se urcase în poziție cu dosul la cāmin.)

Regina. (Vorbind mâtei, care încercă a intrā.) Fugi de aici, obraznico! (Inchide iute ușa.) Oh Dne! rentăcioșii! au fumat aici!

Toma. Am fumat?... (Aspiră cu vuet.) Ferescă Ddeu! Dar veți pînă unde pōte merge distrațiunea, dnă Dupuis... nici nu luasem sēmā, atāt eram de absorbiți eu și cu George, de marel nostru proiect.

Regina. (Lepādānd mantelul și pālăria.) Ce proiect?... Ai să remāi cu noi, dle Tom?

Toma. Hm! nu tocmai! dar pentru George cāt și pentru mine e acelaș lucru! Poți să ghicești enigmele, dnă Dupuis?

Regina. (Privindu-l fics.) Nu cred să iei cu dta pe George, din întēmplare?

Toma. Numai cu îngăduința dvōstre dnă, nu me indoiesc că...

Regina. (Surișend cu nehotărire și întrebāndu-l cu privirea.) Nu? nu, nu-i așă? m'ai drept o femeie prē simplă, dle Rouvière, dec'ăș respunde la o glumă!.. dar eu nu sînt stăpānā... m'ai atins în isvorul vieței mele... Spune-mi, te rog... spune-mi bunul meu domn, cā-mi vei lāsā în liniște pe bărbatul meu?

Toma. Ve las negreșit inima lui, prē scumpa mea dōmnā! dar adevērul e, că pentru moment ve răpesc persōna lui. În doue cuvinte etāt totul: George, visā de multă vreme să redeschidā vocea sa în lumea celor vii, și el a apucat cu multă plăcere ocașiunea acestei plecări grabnice, care taie în scurt ori ce piedică lăturalnică.

Regina. (Spriginindu-se cu o mână pe un fotoliu, cu ochii plecați și vagi, murmură.) Intr'adevēr?!

Toma. Etāt, îl auți, bleștematul! ce vuet mai face cu pregătirea bagajului seu! Trage sipetul pe dușamea ca un car de triumf!.. Mi se pare că nuți va părea lucru prē curios, dnă Dupuis, ca un om de trampa lui George, după ce a stat incuiat trei-deci de ani de țile unul după altul în tērgușorul St. Salvator...

Regina. (Simplu și cu ton scurt.) O! nu-mi mai esplicați nimic... înțeleg. Și unde-l duci?

Toma. Drept spunēndu-ți, dnă, cam peste tot locul: mai intēi...

Regina. Pentru cāt timp?

Toma. O!.. pentru un an — sēu doi cel mult. Ah dnă Dupuis, ce viitor îți pregăteșce acēsta! Cum are să se imbogățescā în cel mai scurt timp, colecțiunea dvōstre deja strălucită, de obiecte de astă și curiosități naturale! Mai adagā la ea o duzină de relique autentice, și de iconiți binecuvēntate de mână sfântului Părinte... propria manu!.. Ah! ah! ce duci de asta?

Regina. (Care nu l'a ascultat, picā într'un fotel și-și ascunde fața între mîni.) Oh Dōmne! (Se aud bocete inadūșite.)

Toma. (Ridicānd din sprincene, a parte.) Aha! se întornā lucrul pe elegie! (Tare, după o mișcare.) Haide, scumpā mea dōmnā Dupuis! ian să vedem! lucrul acesta ce-l faci nu e tocmai rezonabil! ș-apoi la urma urmei despre ce e vorba! De o călătorie! O călătorie nu-i o spānzurătoare! te poți întorce ori cānd voiești și dovēda cea mai pipăită sūnt eu!.. Ei? dar cum fac nevestele marinarilor?... Er!.. Drept și serios vorbind asta nu-i bine de loc!.. me pui, dnă, într'o mare incurcăturā...

Regina. (Cu vocea sdrobită.) Ertāți-me dle... dar vedeți bine... eu... eu nu pot... (l picā din nou capul în mîni.)

Toma. (Face un gest de necaz și incepe o primblare repede, apoi se opreșce de-odată inaintea Reginei.) Dnă, eu am indatorirea de a ve spune totul intr'adevēr, — mai ales că George voieșce a înlăturā ori-ce esplicațiuni!

Regina. (Ridicāndu-se pe jumătate cu ingrigire.) Și... pōte n'o să-l mai vēd înainte de plecare?

Toma. Ba o să-l mai veți de sigur, decā țī vei mai intări puțin voința; decā nu, de ore-ce hotărēirea lui e nestrāmūtātā, ar fi mai bine, atāt pentru dta cāt pentru el, să nu ve mai intēlmiți...

Regina. Ei bine: voi fi curgiōsā, v'o promit!.. cātēva minute numai... dați-mi încă numai cātēva minute... Nu pot... astfel... de-odată... Oh Dne! Dne sfinte! (Plānge.)

Toma. (Dur.) Ve mai repet dnă, desperarea dtale îmi pare în afarā de ori-ce margine... Ce dracu! nu-l duc dar la resboiu, pe bărbatul dtale.

(Va urmā.)

Din — „pian și cântare.“

— De Fr. Wieck. —

Gin doue rânduri trecute, vorbisem copiilor — mari, copii cu talent și alte de toate daruri pământești dar leneși și nepăsători, — copii în fine nici mari de tot, maturi și 'n vârstă — dar nici mai mult copii de tot. Și pare-mi-se, că — vorba a fost și despre — eventuali »sfinți« și de (amăsurat lor) o eventuală »tămâie« — acesta în parentese; ați despre o lecțiune pentru un adevărat copil. Și prin urmare, nimeni să nu se aștepte ațila o esplicare: cum are să fie cântată sonata Op. 111 de Beethoven — séu la o analiză a piesei transcrise »Danse macabre« de Camillo Saint-Saens.

*

De ôre-ce profesorul A. se plânge cătră »bătrânul măestru« că eleva sa »Luisetta« în timp de 3 ani tot n'a mai ajuns să știe ceva — cu toate că, după cum ăice: »la început am învățat-o să cunoscă tastele ce deja a fost greu; pe urmă am învățat-o să cunoscă notele din violină — ce eră și mai greu; ș-apoi am învățat-o notele din bas — ce a fost greu de tot; pe urmă am luat cu dănsa miclele piese favorite cari în curând trebuia să le cânte părinților — și aici ea mereu schimbă notele din violină cu cele din bas, nu observă tactul, nu luă bine degetele — în sfârșit nu înveță nimic; de o luam cu asprime — începea să plângă; de o luam cu bunete — ér plângea; în sfârșit am încetat de tot a-i mai face lecții — la ce ea me rugă în numele lui Dumnezeu, ca nici să nu le mai încep érá,« — de aceea »bătrânul măestru« îl rógă pe profesorul A. să-i aducă pe »Trinetta care încă nu începea a cântă la pian — și în presința lui îi dá prima lecțiune.

Bătrânul măestru. — Trinetto, tu să ăici după mine: do, re, mi, fa.

Trinetta. Do, re, mi, fa.

B. m. Mai departe: sol, la, si, do.

Trinetta. Sol, la, si, do.

B. m. Încă odată: Și érá: cele dintéiu patru — cele din urmă patru — bun! Acum toate opt una după alta: do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

Trinetta. Do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

B. m. Îndérét: Do, si, la, sol, fa, mi, re, do.

Trinetta. Repetă.

B. m. (După ce a făcut-o să le numescă mai de multeori înainte și îndérét.) Bine! — Veđi, acum tu deja ai învățat ceva.

Este alfabetul musical, — și astfel se numesc tastele cele albe pe pian. Acum tu singură o să știi să le găsești și să le numești. — Aici, uite, decă mișc degetul dela do din mijloc la drépta în sus — tonurile se urcă. devin mai nalte, mai fine; ér când mișc degetul dela mijloc în jos, cătră bas, tonurile devin mai adânci. Partea dréptă, dela mijloc în sus este: discantul séu violina și partea stângă, dela mijloc în jos, este basul. — Nu așa că tu observi deja deosebirea ce este între tonurile înalte și cele adânci? Pe urmă: ceea ce veđi tu aici și pe ce o să avem să cântăm este: tastatura, (claviatura) cum veđi, cu taste albe și negre. Cele negre se numesc tastele de sus, cari le vom înveță mai târđiu, ér cele albe sânt tastele de jos pe care tu ai să le numești numai decăt. Veđi că: peste întreaga tastatură stau tot câte doue taste negre de sus lângă olaltă, pe urmă érá câte trei una lângă alta. Decă tu vei pune acum degetul arătător dela mâna dréptă pe cea dintéiu din cele doue taste negre de sus și vei lăsă să alunece degetul pe prima tastă în jos spre stânza: așa tu ai găsît pe claviatura întreagă tasta albă do; și cum să

va numi acum prima tastă albă în sus de lângă ea? — Numește alfabetul musical.

Trinetta: Do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

B. m. Așă dară? — după do — urméză re — Trinetta. Pe urmă: mi.

B. m. Ș-apoi fa. — Fa-urile pe întreaga claviatură tot așa le vei află cu arătătorul dela prima tastă négră de sus — unde sânt câte trei la olaltă, alunecând pe prima tastă spre stânza în jos. — Cu aceste doue taste de jos do și fa, care tu pe acéstă cale le vei află îndată și în discant și în bas, poți să le găsești pe toate celelalte taste de jos.

Aceste eserciții — recunôșceri le repetă. Pe urmă o provócă B. m. pe Trinetta să-și întorcă capul — și lovește doue tonuri unul după altul: »care este tonul mai înalt? cel dintéiu ori cel de al doilea? (Continuă așa apropiând tonurile tot mai mult unul de altul — și observă, și spre a i încordă auđul mai mult — ca să lovescă tonurile adânci mai slab și pe cele înalte mai tare, și așa succesive cobóră tot mai mult în bas.)

Acéstă procedură te cam obosește, nu este așa? Ei veđi, auđul fin se recere la jocul de pian; dar nu voi să te pré obosesc și trecem la altceva. — Știi tu să numeri 3 — 1, 2, 3?

Trinetta. Da, și încă mai departe!

B. m. Să vedem. Numeră dar 1, 2, 3 — mereu așa 1 2 3 — și de tot egal: 1 2 3. (O îndema să numere cu precisiune, mai număr și eu cu ea și lovește și câte un acord în intervale egale de trei timpuri.) Ești sigură tu acum la numărare? Să vedem! (Acum lovesc acordul numai pe 1 și-l țin fără a-l lovi pe 2 și 3; séu îl lovesc pe 2 și pe 1 și 3 nu ș. a. m. d. lovesc acordul și ținute și scurte, dar precise După aceea mai las să urmeze și câte o optime după un pătrar și jumătate de timp și astfel pun tot-odată basa la împărțire în pătrimi și optimi. Cu un cuvânt, încerc toate modurile, spre a întări copila în numărarea precisă și spre a-i încordă atențiunea. Așă la 1 2 séu 1 2 3 4, séu 1 2 3 4 5 6 și în trecere, îi vorbesc și de: măsurile în 3 în 4 în 6 în 8 timpuri. ș. c. l.) — Trinetto, tu acum deja știi să numeri binisor și tonurile știi să le deosebești — ceva ce nu înveță toți copiii deja în prima lecțiune! Sigur că tu ai să ajungi odată o bună pianistă! — Dar, urechia ta acum s'a odihnit. ian să mai încercăm ceva și mai greu.

Trinetta. Ce bine-mi pare, — am să ascult cu atențiune.

B. m. Decă lovim mai multe tonuri de-odată și aceste sună bine, ăicem că am luat un acord. Avem înse acordul majore și minore; cele dintéiu sună vesel, voióse — cele din urmă sună trist, lugubru, — mai că aș ăice: cele dintéiu rid și cele din urmă plâng. Acum ia séma de veđi decă am dreptate. (Lovește acordul în Do-majore, după o mică pauză pe cel în Do-minor ș. a. m. d. și caut a-i încordă atențiunea lovind acordul când major când minor, când mai tare când mai slab. Ea deosebește bine și dá răspunsurile mai toate nimerite. A-o întreținé pré mult asupra unui lucru nu e consult și nici să o grăbești, — și mai puțin încă prin vorbire și esplicare tare, vehementă și neîntreruptă.) Acum dar pot să-ți spuie deja ce anume produce, când un acord vesel când unul trist: este tonul al 3-le (terța) numărât dela tasta mai din jos do, și după cum lovim tonul cu o tastă mai sus ori mai jos — (mi ori mi-B moll) astfel sună și acordul. Mai târđiu am să-ți esplic toate aceste mai pe larg, — atunci, când vei înveță tu să știi ce este: tonica, terța, quinta (dominantă) octava și c. l. (E folositor și psihologie corect a atingé ocașionalmente ce avem să învețăm mai târđiu mai

bine, mai detaliat, folosindu-ne și așa intrăcât inse de termenii artistici spre a deprinde pe elev cu diferitele numiri.) Bine, foarte bine, acum să mai numim încă odată toate tastele cum le-am învățat, și cu această am terminat pentru azi. — Veți, câte le-ai învățat tu în această lecțiune!

Trinetta. Ce frumos a fost.

B. m. Vom face ca tot așa să fie.

Trinetta. Când mai avem eră lecție?

În lecția următoare i spun: „azi deja o să cântăm: înteu — pe mesă — și la urmă pe pian. Așa tu vei învăța să-ți miști degetele ușor, cu elasticitate independentă de braț, de și la început cu mai puțină putere, dar vei ști să le ridici și să le lași să cadă corect.“ I arăt cum să ședă la pian, cum să țină mâinile, — o învăț să numescă tastele negre de sus, o învăț gama în Do cu semitonurile dela trepta 3 la 4 și dela 7 la 8-a și cu nota simțibilă (Leiteton) și pe urmă o las ca ea singură să caute și să lovască acordul în Do, în bas și în violină, cu amândouă mâinile, ceea ce-i face multă plăcere. „Și în lecțiunea a treia ori a patra, am să te învăț deja o mică piesă ce are să-ți placă — și atunci adevărat — ești tu deja o mică pianistă.

Profesorul A. Dela cine ai învățat dta acest metod? te veți că naintezi cu rapiditate. Dar notele? unde rămân notele?

B. m. Pân' la note mai avem să învățăm multe alte lucruri frumoase și îmbucurătoare, toate aceste inse nescăpând din vedere-ți cultivarea jocului mecanic. Notele din violină o voi învăța pôte într'un mod particular, pôte abia după 1/2 de an, după ce-i voi fi făcut 60 — pân' la 80 de lecții. Cu fetele mele tot așa am făcut.

În timpul acesta „Trinetta“ fără a fi învățat încă notele, va învăța ce este: staccato, legato, piano, forte etc.: va face exerciții diferite, cadenze ușore, frânturi de acorde cari le mai inventă și ea singură, la ce inse o sânt totdeauna cu luare aminte ca ea să mute degetele bine și să cânte totdeauna în tact și când nu numeră cu voce tare. Nu voi întrelasă a-i sustine atențiunea pentru tot ce-i spui, îmi voi da toate silințele să-i fac lecțiunile intotdeauna interesante arătându-i intotdeauna ceva nou, — me voi nisui mereu și cu plăcere a-i desvoltă gustul pentru un ton frumos, pentru tot ce-i bine, adevărat, frumos, o voi ține ca pe lângă toate aceste și vocea sa și-o exercite în cântece mai ușore și care-i fac plăcere, ceea ce e un mare avantaj și servește oșes-cum ca basă necesară pentru învățarea jocului de pian frumos și fin și artistic și — —

Prof. A. Dar cari și unde-ți sânt părinții cari să accepte ideile dtale și să intre în cercul vederilor dtale superioare?

B. m. Părinții elevilor mei, mai toți au acceptat ideile mele, — unii mai curând, alții mai târziu; er dela acei puțini la număr cari nu au intrat în cercul vederilor mele — de acolo eu am ieșit. Adevărat am încetat de a le mai face lecții. — Din pncipiu eu evit o metodică mărginită în niște anumite forme reci, amorțite, — am în vedere intotdeauna desvoltarea firască, progresivă, individualitatea elevului, — altfel, fiind înteu eu, firește, stăpân pe ceea ce-l învăț pe elev. — Și pot dice că cu timpul îl pot influența foarte mult, chiar în desvoltarea caracterului seu. — Ceialalți? — Părinți, rude, protectori, profesori etc. — o, — aceia așa ori așa, tot nu me înțeleg; ori-ce e și mai reu — me înțeleg cu totul fals, cu deosebire cei reuțicioși, și acei »clasic« cari mereu strigă după »musică clasică« înhaț notele numai decât, nerăbdători abia așteptă, cer: Beethoven și er Beethoven — și pe mine me critică și rid de

apucăturile mele »neclasice« — cu ce ei, în fond, nu tind la alt-ceva decât ca să-și mascheze nepriceperea lor proprie, neglijența — și lipsa lor de cultură și de capabilitate de devotament pentru ceva bun.

Sofia Vlad-Radalescu.

Doine de pe Mureș.

Spus'aro maicii că me duc,
Maica mea nu m'a creșut,
Acuma me pôte crede,
Că me duc și nu me vede
Me duc maică dela voi,
Plângu-mi ochii amândoi,
Me duc maică dela tine
Plânge inimuța 'n mine.

Prin pădurea cu nuiete
Merg regute tinerele,
Cu maicile după ele.
Regutele merg horind,
Maicele lor merg plângând.

Tot al dracului să fie
Cin' o pus péna 'n hârtie,
De m'o scris la cătănie.
Cătănia cui i bună?
La feciorii fără mumă.
Cătănia cui i dată?
La feciorii fără tată.

De-a dragu să fi regută
De-ar fi pușca de cucută,
Glônțele de mămăligă,
Tăvălite 'n unt și brânză,
Să tignescă bin' la rânză.

Mureș, mureș apă lină,
Treci-me 'n țară străină,
Că din tine n'am gustat
Numele și bănat.

Vai de mine reu i șede
La 'nsurat cu péna verde,
De-ar ave cine să-i spuie
Péna verde să nu-ș puie,
Er uscată nici odată!

Frunză verde nucă sēcă,
Dragă mi fata săracă,
Că cu mâna ei se 'mbracă,
Pe fata bogatului
Las' on mâna dracului,
Până face șir pe mână
I cu blidu la fâină,
Cu cuțitu la slănină.

Frunză verde ș-o nua
Cum să n'am inimă-rea!
Io iubesc, altu mi-o ia,
Io iubesc sēra pe lună,
Vine altu și mi-o fură!

Frunză verde trii smochine,
Doue flori într'o grădină
Ș-amândoue într'o tulpină,
Aș chemă una să vie
Haialaltă să nu șcie.

Cugetări.

Adunate de A.

Adevărul, e-o mâncare,
Ce, foarte mulți o doresc,
Dar puțini o mistuiesc.

Al. Donici.

Cred că treptat se pierde a némului ființă
Când el se departează de a bunilor credință.

Vas. Alecsandri.

Cultura e ca sôrele ce luminează arborii, cari se
află în codrul ascuns; ér caracterul ne arată că ce
fructe produce aceea putere de viață care susține pe
om. Caracterul e o plantă a naturii, care trebuie în
continuu cultivată cu ajutorul înțelesului și a celora-
lalte facultăți spirituale.

Spinoza.

Cuvântul: sunet dulce din vrăji cereșci vrăjit,
Dar crimelor uneltă în lume-a devenit
Prin el născut-a păra, ispita, înșelarea,
Zavistia, blăstémul, minciuna și tradarea:
Cu el imbeți simțirea, adormi în somn plăcut
Victima, și-i furi viața. Ce crime n'a putut
Cuvântul să urzască? Injugător de vite
La brazda tirăniî virtuțile-s robite;
Fățarnicul cel meșter, plecat lingușitor,
Ce vorbe dulci vesteșce cu chipul rânjitor;
Acela e alesul, puterea n'vingătoare
De cugete curate, de ce e drept și mare!

Bengescu—Dabija.

Sôrtea ori cât de fatală i se pare omului, el tot
trebuie să fie convins, că există o putere supremă,
care nu uită nici odată să pună la cumpănă faptele
nôstre și să recompenseze virtutea.

Al. Dumas.

Dreptatea prin dreptate să-ș aibă răsplătire,
Căci numai ea aduce la chinuri indulcirea.

Bengescu—Dabija.

Calumnia este un fel de prostie.

*La Rochefancald.**Femeia.*

Femeia în lume are o nobilă menire
Să fie admirată să deie fericire
Cu nuriî sei, cu chipu-i de minți fermecător
Dar mai pe sus de toate cu-ardentul ei amor.
De stai fără iubire în primăvêra dulce,
Trimiteți tinereța în grôpă să se culce.

Vas. Alecsandri.

Etă cum sânt femeile! nici o rugăciune, nici o
dovédă de dragoste nu le scôte din hotărîrea lor, ori
ce greutate le sparie, ori ce sacrificiu li se pare peste
putință, dar când nici gândesci, ideile lor se schimbă
și tot li se pare lesne; pôte că ele șozotesc, că un
bine nădêjduit este mai prețios, séu pôte vor să arete
că ele nu se induplec decât de sineși și că noi sântem
niște slavi cari trebuie să așteptăm buna lor
voiață.

Gr. M. Alesandrescu.

Muirea-i ca o rază ce luce când pe-o flóre
Când pe un scai de tómnă și 'n veci e sch imbător.

Vas. Alecsandri.

O femeie neiuibită e ca o flóre pusă în fața vên-
tului de miédă-nôpte. Ea ar înflori, dar nu pôte să
deie decât frunțe galbene și când ar trebui să apară
în totă podôba ei atunci se vesteșce.

O femeie neiuibită e frântă în puterea ei, pre-
cum un rîu prin o iezătură. Apa ce voia să curgă în
largul ei și în plinul undelor ei, se opreșce în cale
și nu șceie încătrău să apuce. O femeie neiuibită e ca
sôrele de érnă, acoperit de nori grei de zăpadă; ea
dărnicit de suflarea crivețului, care impedează căl-
dura lui să încăldescă pământul.

Carmen Sylva.

Fidelitatea e ornământul cel mai frumos al fe-
meii. pemnul fericirii, corona iubirii și mândria ge-
nului. În ea se află mai cu sémă demnitatea femeii
Ehrenberg.

Căci tinera femeie s'asemănă cu rosa
Ca ea se vesteșce, se frânge ca și ea.

Cons. Negruzzi.

Âncă n'am auđit că ar esistă o fericită viață fa-
miliară și că ar fi înțelepțesce condusă afacerile acolo
unde femeia e autocrată. Cu mult mai acurate merg
trebile în toate casele acelea unde afacerile is condu-
se de un bărbat fie și de o capacitate mediocră, de-
cât ca acolo unde femeia singură demândă.

Knigge.

De când e lumea, lume -- femeia n'vingător e
Se jôcă cu bărbații și-i calcă în picioare!
În toate-i întrecem, și numai de-am voi,
Am face-ori ce din trêșii... la tot s'ar invoi!
Noi sântem suverane pe-alor destin -- în lume
Domnim în fapt și dênșii domnesc... Prin ce? Prin nume
Bărbatul este robul de lanțuri încărcat...
Când crede că ne nșelă tot el e înșelat.

Al. A. Macedonski.

Femeia cea mai bună la casă e toamă caraz a
sôrelui, n'aduce nimica și totuș toate se înmulțesc pri n
trênsa.

Br. Ios. Eötvös.

Femeia-i ênsuș iadul când ura i mórtea ei.

I. I. Roșca.

Ca și cum Creatorul o ar fi rënduit de lună
lângă bărbatul serios, ca urmând atragerea lui, numai
în giurul dênșului să se învêrtescă, și retrasă până
ce pe cerul vieții lui străluce sôrele, -- se apară in-
dată ce a innoptat deasupra dênșului și are lipsă de
lumina ei; -- etă tipul unei femei bune!

Br. Ios. Eötvös.

... Mult mai bogată ești
Fiind săracă; ești mult mai alésă
Fiind lăsată, și mult mai iubită
Fiind desprețuită!

W. Shakespeare.

Femeile sânt spriginul cel mai puternic al națio-
nalității. Sparge acest sprigin și o naționalitate dis-
pare.

D. Bolintinean.

Nu te plânge nici când nimenui nici chiar pă-
rinților asupra bărbatului, înainte de ce nu l'ai făcut
atent asupra aceluî lucru. De lași acêsta și faci aceea
atunci lași calea influinții asupra bărbatului teu unei
puteri străine, care nu arare ori nimiceșce concordia
și consonanța tare necesari la fericirea vieții fami-
liare.

Zickert.

Nici un animal sêlbatic nu e mai reu ca femeia a
ceea rea. Care dintre patrupeze e mai crud ca leul?

și cu toate acestea femeia rea îl întrece. Care din șerpi e mai înfiorător ca bălaurul? și cu toate acestea nici pe departe nu sémână cu femeia cea rea; căci leul și bălaurul stau cu mult mai pe jos decât ea în reutate... oh! femeia rea e mai necruțătoare ca ori și ce reu și mai crudă ca vipera; pe ea decât o vatemii inebunește; decât o cinstești se îngâmflă; decât are hârhat putente, atunci ziua noptea se lingusește spre al face să-i împlinescă dorințele, ér decât e sărac îl necăjește pentru toate nimicurile și-l face să se mânia. Frica lui Dđeu nu o reține dela planurile sale și nici judecata Lui nu o înfrică, căci în mânia nici nu cugetă la Dđeu.

St. Ion Chrisostom.

Gătirea inului în Silesia.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

După mătășă, stofa cea mai fină și mai trainică se gătește din in, așa numita pânză, care formeză un articol pré important de comerciu.

La noi se produce mai cu sémă cânepă, dar în Germania și deesebi în Silesia, producerea inului se face în cvantitate mare. Ilustrațiunile noastre din numărul presinte înlătoșeză fazele prin care trece gătirea inului.

Inceputul se face la sfârșitul lui august, când se cöce inul. Atunci întéiu firele se culeg din pământ, apoi se peptenă ca să cadă séménța, după aceea se nmöie în baltă unde se lasă mai multe zile; de acolo se scöte, se légă 'n snopi mici și se aședă la söresă se sbicescă: după ce s'a sbicit, se pune 'n cuptor să se uște: apoi urméză operațiunea cea mai grea — melitarea, care curătește firele, mai adaugându-se și greblarea și 'n cele din urmă ajunge 'n torsetorii, de unde apoi ese pânza ce face ocol în totă lumea.

I. H.

Literatură și arte.

Moștenirea tronului României. Sub titlul acesta a apărut la București un volum, care conține toate actele relative la regularea succesiunii tronului român, începând din 1857 și până 'n anul curent, când moștenitorul se mută la București și-și ocupă locul prescriș de constituție. Volumul e precedat de un portret al principelui Ferdinand, moștenitorul presumptiv al corönei române.

Cugetările unei regine. Dl. P. Pencovici, directorul „Monitorului Oficial“ din București, va scöte în curând în traducere opera „Les pensées d'une Reine“ (Cugetările unei regine, de Carmen Sylva, regina României.) Acuma se allă din prefața ce a scris o dl. Pencovici pentru această carte, că fiecare cugetare va fi tipărită cu un altfel de caracter tipografic, servind în acest mod și ca specimen pentru tipografia statului. Ideia fiind cu totul originală, se așteptă, ca această operă să apară cât mai curând.

Cea mai vechie carte românescă. A apărut »Tetravanghelul« diaconului Coresi, retipărit de arhiepiscopul dr. Gherasim Timuș Piteștean, decanul facultății de teologie, cu o prefață de Constantin Erbicean, profesor la seminarul central din București. Caracterele de tipar sânt foarte frumoșe și hârția e bună. Cartea cuprinde 232 de pagini. Domnul B. P. Hașđeu ne spune cu ocașiunea reimprimării psaltirii diaconului Coresi, că tipăriturile în literatura noastră au început cu data 1577. ér prin aflarea »Tetravanghelului«, literatura se dovedește a-și avé începutul dela anul 1560. Dl. Erbicean ne spune în introducere, că

până acum nimenea nu avea cunoștință de acest »Tetravanghel« în întregimea lui. El eră cunoscut numai din analele repositului Timoteiu Cipariu și din un lecsicon lucrat de repositul profesor G. Söulescu la »Tetravanghel« și publicat în »Buciumul Român« de Teodor Codrescu. Nimenea nu posedea acest imprimat în întregul seu. Apoi după cât șcim, cu arderea bibliotecii lui Söulescu și prin revoluția Românilor din Transilvania în 1848, și acele resturi din »Tetravanghel« ce le posedem, s'au nimicit. Acum inse posedem »Tetravanghelul« complet. Și șciți prin ce întemplare? În véra anului 1888 Erbicean împreună cu arhiepiscopul Gherasim Piteșteanul, cu dr. Mironescu profesor la facultatea de teologie, făcând o excursiune la mănăstirea „Cioclanul“ din județul Buzeu, au descoperit între alte manuscrite și această pretiöasă scriere a lui Coresi, cea dintéiu tipărită de el. Chieltuiéla acestei retipăriri s'a făcut de cătră părintele arhiepiscopul Timuș. Ea se allă de vëndare la librării și se vinde pe un preț apröpe de nimic.

Ritual pentru pruncii școlari din școlele elementare populare. Sub acest titlu a publicat dl. Titu Budu, paroc gr. c. în Sas-Șugatag și administrator vicarial în Marămureș, o broșură, menită a instrui tinerimea despre locurile sfinte, despre recvisitele sacre, despre celelalte unelte destinate pentru serviciul divin și infrumșetarea bisericeii, despre cărțile bisericești séu liturgice, despre colorile vestmintelor bisericești, despre timpul sacru, despre lucrurile sfinte și sfințitöre, despre sfinți, binecuvântări și cereri.

O carte română premiată în Rusia. Aflăm din gazetele bucureșene, că societatea geografică rusă (secțiunea etnografică) a premiat opera lui E. Simionescu: »Legende și cantece populare culese în Basarabia.«

Diar nou. În curând va apăre la București un nou diar sciintifico-literar, intitulat »Emanciparea.« Acest diar va apăre cam pela mijlocul lui august, sub direcțiunea unui comitet.

Teatru și musică.

✓ **Teatrul Național din București.** Șcirile privitöre la angagiarea dnei Romanescu și a dlui Grigore Manolescu, fie la teatrul din Iași, fie la acela din Craiova sânt premature. Negociațiunile scrie Românilor continuă cu direcțiunea Teatrului Național din București, și este de sperat că ele vor ajunge la bun sfârșit.

Serbare musicală în Ciacova. Reuniunea română de cânt din Ciacova va arangia la 15/27 august o serbätöre musicală pentru sfințirea stégului seu, al cărui naș va fi dl. Adrian Diaconovich. La această serbätöre vor luă parte și corurile din Chiseteu și din Iezvin, cel dintéiu va cântă la liturghie. Sfințirea stégului se va face la 11 ore în piată, într'un cort festiv. După miédădi la 3 ore va începe Ruga în grădina Otelului Național. Séra va fi un concert, la care vor cântă toate trei corurile: din Chiseteu, Iezvin și Ciacova. Etă programa: 1. „Discurs festiv“, ținut de dl. Iuliu Vuia. 2. Flechtenmacher »Serenada« cvartet esecutat de corul vocal din Chiseteu, sub dirigința on. domn. Lucian Siepetian. 3. „Pământ vestit“ cvartet esecutat de corul vocal din Iezvin, sub dirigința dlui Ioan Mateica. 4. I. Czegka »Gemut'am secolu«, cvartet esecutat de corul vocal din Ciacova, sub dirigința dlui Ioan Uzon. 5. V. Alexandri »Cinel-cinel« act teatral esecutat de membrii corului din Iezvin. 6. Genee »Salata Italiana« cvartet esecutat de corul vocal din Chiseteu. 7. Adam „Junimea Parisiană“ cvartet esecutat de corul vocal din

Iezvin. 8. I. Vidu »Din șečetóre« potpourii poporal, executat de corul vocal din Ciacova. 9. D. Popovici »Hora Dobrugei«, cor micst, executat de corul din Chiseteu. După concert va urmâ jocul in grădină. Intre pause vor jucâ 11 coriști din Iezvini »Călușe-rul« și »Bătuta«, in costume naționale.

Concert in Hațeg. Corul micst din Hațeg va arangia cu concursul dșorelor Maria Popovici, elevă a conservatorului de musică din București, Ilona Hadady și Ida Böhm, la 10 august st. n. 1889 un concert cu următorul program: I. »Inimă de Român«, de Porumbescu, executată de corul micst. II. Overture: »Dichter und Bauer«, piano pentru 4 mâni de Fr. v. Suppé; esec. de dșorele Elena Popovici și Ida Böhm. III. Romanta: »Hidég szél fuj, hull a fának levele, de Hoós János, cântată de dșora Ilona Hadady, acompaniată la pian de dșora Ida Böhm. IV. Fragmente din opera »Norma« de Bellini, pentru 2 vióre, esec. de dșora Ersilia Popovici și dl Corneliu Popovici. V. »Uite mamă«, de G. Dima, esec. de corul micst. VI. »Impromptu« opul 142 nr. 4, de Fr. Schubert; esec. la pian de dșora Maria Popovici. VII. Variațiunea: »Das thüringische Volkslied« pentru vióră și pian. de Iul. Weiss, esec. de dșora Ilona Hadady și de dl Corneliu Popovici. VIII. »O brum'a dat« esec. de corul micst. Venitul curat e destinat iondului infiintândei reuniuni române de cântări din Hațeg.

Societatea dramatică din Iași a inchiriat și pentru stagiunea 1889—90, tot mica sală a dlui Sc. Pastia. E de regretat că nu s'au luat până acum măsuri pentru ridicarea unui teatru in Iași fie și provisoriu.

Corul Dima la Făgăraș. Cu ocasiunea adunării generale din Făgăraș a Asociațiunii transilvane, corul seminarial din Sibiu va da un concert sub conducerea dlui G. Dima. Coriștii sânt convocați la Făgăraș pe 12/24 august.

Lăutarii români in Paris. Până acum sânt vro 70 de lăutari români la esposiția din Paris, cari deslătără publicul. De curând au plecat și cunoscutul Magheru din Ploescei și Bărléză din Brăila cu mai mulți colegi de-ai lor. In zilele acestea vor plecă alți lăutari, de órece colegii lor le scriu din Paris, că fac bune treburi. Un impresariu din America e in tratări cu o trupă de lăutari, ca să o ducă in America, pentru ca să dea concerte.

Biserică și școlă.

Șciri bisericesci și școlare. Maj. Sa a dăruit 150 fl. pentru biserica gr. c. din Toțur și 100 fl. pentru biserica gr. c. din Agard. — *Dl Simcon Popescu*, fost protopreshiter in Sibiu, ér acuma profesor la facultatea teologică din București. va fi numit și director al școlei normale de institutori de acolo. — *Dl George Pop*, invetător in Măgura, la 15 august va deschide un curs de industria de casă in comuna Ilva-mare; cursul va ține până la 10 septembrie.

Stipendii noue. »Biserica și Școlă« din Arad publică regulamentul administrării noiei fundațiuni școlare a lericivilor fundatori Zahariă Mihoc și Ecaterina Papp. Fundațiunea acésta constă din 4000 fl. capital și este incredințată spre administrarea consistorului român gr. or. din Oradea-marea. Din venitele acestei fundațiuni se vor da, începând cu anul școlastic 1889/90, deocamdată câte 4 stipendii de câte 40 fl. pentru acei studenți români de religiunea gr. or. dela gimnasiul român din Beins, cari, fiind săraci și morali, vor puté arătâ cel mai bun progres in studiu.

Reuniunea invetătorilor din diesa Caransebeș. va ține adunarea sa generală in Făget la 13/25 și 14/26 august. Invetătorii cari voesc să țină disertațiuni ori lecțiuni practice sânt poțiti a-și subșterne lucrările presidiului reuniunii, cel mult până in 4/16 august.

Despărțemântul Bocșa alreuniunii invetătorilor din Caransebeș nu progresază, după cum ar fi de dorit, căci membrii uită să-și facă datoria. De doue ori nu s'a putut ține adunarea convocată, căci membrii nu se intruniră de fel; acum zelosul president dl Ioan Marcu convocă adunarea a treia pe 11/23 august la Bocșa-montană.

Reuniunea invetătorilor români gr. or. din districtul Sighișorei va ține adunarea sa generală in 1. 2 și 3 septembrie st. n. in comuna Moșna lângă Mediaș, sub presidiul dlui adm. prot. Dimitrie Moldovan, notar invetătorul A. Stoicovici. Invetătorii D. Stuchirean, I. Muntean, N. Muntean vor ține prelegeri teoretice și practice.

Ce e nou?

Hymen. *Dl Ioan Bocanici*, absolvent de teologie in Blaș pentru diecesa Lugoșului, s'a fidanțat cu dșora Aurelia Olărescu, fiica preotului gr. c. Aron Olărescu din Vălióra.

Numele lui Eminescu. Revista »Fântâna Blandusiei« din București publică in nr. seu din urmâ un »Memoriu asupra lui Eminescu.« In acesta găsim și următorul pasagiu: »Mihail Eminescu ș-a început studiile in Cernăuți in vârstă de șese ani, unde chiar după al treile an, la indemnul repositului profesor Aron Pumnul, ș-a schimbat numele din Eminovici in Eminescu.« La acesta sântem datori a face următoarea observațiune: Se pôte, că repositul Pumnul a indemnat pe Eminescu să-și romaniseze numele: este inșe fapt, că 'n februarie 1866 Eminescu ne-a trimis primele sale poesii cu subsemnarea »Eminovici« și redactorul foii noastre, fără să șcie de indemnul lui Pumnul și fără chiar să întrebe de autor, i-a schimbat numele in Eminescu. Dênsul nu numai n'a protestat, dar poesiiile următoare ni le-a trimis cu numele schimbat de noi. Am povestit schimbarea acésta in foia noastră încă pe timpul când poetul trăia și ér sănêtos, dar nici odată nu ne-a demințit. Nici n'a putut, căci am spus numai adevêrul. Rugăm pe colegii noștri del »Fânt. Bland.«, precum și pe alții cari au reproduc memoriul acela, să binevoescă a luâ act și de observațiunea noastră care pentru noi e o cesțiune de onóre.

O nuntă in Sătmar. La 14 iulie s'a ținu in Pomi cununia dlui Augustin Fasy proprietar in Sclbi cu demnișóra Aloisia Pelle, fiica dlui protopop Augustin Pelle in Pomi. La acésta serbare s'a intrunit de peste 200 din părțile acele. Nanași au fost canonicul oradan dr. Augustin Lauran, cu dna vêduva Vas. Catoca; parnimle dșorele Magdalena Pelle și Tulia Tîrsan. Dintre dame ni se inșemnă următoarele dómne: vêd. Veturia Marchiș din Carei, Leona Medan din Șemcuta, Popfiu din Lipou, Lucreția Pavel din Șugatag, Iernea din Păpbicou, Aloisia Osian și Pop din Selsig, A. Pop din Bușac, Bran din Tămăia, Barbur din Mocira, Nuș din Lipou, Pelle din Farcasaș, Barbur din Carei, Brancovan și Farcasaș din Ardasat, Marchiș din Dob, Cosma din Curtuius, Mureșan și Budo din Bozinta-mare, Popovici din Boghiș, Catoca din Borleşci, Pop din Buzești, Rozalia Clintoc din Mediaș, Toma din Baia-mare, Dobosy din Bêrsana, Caba din Cheud, Filip din Remetea, Osian din Carășeu, Marcusș din Madăras, Ieszenszky din Borhid,

Szapanos din Sătmăr și domnișoarele Letiția Medan, Elena Popfiu, Valeria și Otilia Marchiș, Regina Nuț, Marta și Berta Șincăi, Mariuța și Maria Barbur, Maria și Lucreția Brancovean, Elena și Marta Pop, Elena și Prisca Stan, Ana Filip, Mina Pop, Matilda Dobosy, Maria Ieszenszky, Gizela Pop, Maria și Elena Kübler.

Băile lui Hercule. Anna-bal este punctul de culminațiune al stagiunei balneare a acestor băi, mai mult român. Anna-bal, ce s'a ținut la 27 a curentei, a și fost cea mai briliantă serbătoare din acest an. Purtători de nume mari au fost puțini căci totă Europa orientală este ocupată cu ascensiunea turnului Eiffel și chiar la locul seu de cură de predilecțiune a renunțat acest an pentru a vizita expozițiunea la Paris. Frumuseți și elegante nu au lipsit inse frumosului Cursalon bysantin din Mehadia. Prin lucsul toilettei a strălucit dra Sidonia Major din Lugosă a cărei ochi frumoși și nenumerate toilette de bun gust au atras asupra-i atențiunea generală. Simplă in alba-i toilette de muselină cu o singură rëndunică pe umăr, drept podóbă a apărut dra Alma de Dunca-Schiau, inse de mic și mare, de român și străina fost declarată regina balului. O graciôsă blondină, nedespărțită amică a trei de Dunca-Schiau, jună și distinsă ca și dēnsa eră contesa Volansky, adorabilă in gentila-i toilette culorea cerului. Domnișoarele Popovitz, frumuseți remarcabile și ele au fost una in albastru, alta in roșu; dra Voinici, fină, elegantă și modestă, purtă potrivit persōnei sale, o toilette de tot albă; dra Gardarēnu albastru și multe alte fresce flori rose și albe. De remarcat a fost lipsa damelor june, prin urmare a tōletelor pompoșe. Danțurile, cu deosebire animate s'au prelungit pân' la patru diminēta, căci uniforme de hussari și hulani, de infanterie de tōte culorile de roșiori români și artileriști de peste Carpați lăsau abia destul loc numerōselor fracuri. Dēcă Mehadia lasă de dorit in acest an o societate alēsă numerōsă, ca anul trecut, dēcă dl Basiliu Papasovitz lipseșce cu admirabila-i vioră, prin urmare și tōte acele încântătoare și neuitate concerte. Anna-bal, prin reușita sa deplină, a reamintit cele mai frumoșe serbări cunoscute in analele băilor lui Hercule. De puține zile au sosit din Paris dra doctor in drept Bilescu română genială ce face atăta onōre țerei sale. Mai multe la vecinul număr.

Ión M.

Balul din Șomcuta-mare, ținut la 18 iulie, a reușit fōrte strălucit. Vr'o 60 de părechi au jucat Romana, care de doue ori a figurat in ordinea de dans. Din cununa de dame ni se insēmna următoarele nume: dōmnele Leona Medan, Clara Nilvan, Takács, Pop n. Cotoț, Hirsch din Șomcuta; Ana Pop din Baiasprīe, Indre din Bucium, Bohățel din Bērsēu, Gogia din Firiza, Varna din Asuagiul-de-sus, Cotoț din Timișōra, Sima din Pericei, Cornelia Pop din Selsig, Maior din Chiliōră, Dosa din Secăleseni, Pop din Cerneșci, Demeter din Remetea, Câmpean din Groși, Stupar din C. Mănăștur, Maria Antonovici din Timișōra și domnișoarele: Letiția Medan, Mariți Butean din Șomcuta, Ermina Micu, Victoria Varga din Șomcuta, Gizela Pop și Nistor din Baiasprīe, Ana Maior din Chiliōra, Bueșă din Colțirea, Regina Stupar și Maria Anca din C. Mănăștur, Mariți Gogia din Firiza, Eleonora Raț din Bucium, Lucreția Dosa din Secăleseni, Virginia și Valeria Ghelner din Valea Groșilor, Emilia Szabo din Arghihat, Lengyel din Stremț, Irina Ilieșdin Selsig, Ludovica Sima din Careiu. Pe-trecerea aținut până diminēta; vinitul curat a fost 55 fl., in favorul bisericei.

Asociațiunea transilvană. *Despărțēmēntul Deva*

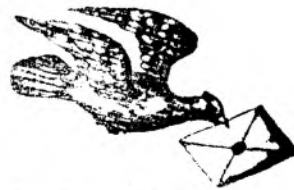
are să țină adunarea sa generală in anul acesta in opidul Hunedōra, la 6/18 august, sub presidiul dlui Ioan Papiu director, secretar dl F. H. Longin. — *Despărțēmēntul Abrud* a ținut adunarea sa generală la 16/28 iulie in comua Bucium-Șasa, sub presidiul protopopului Ioan Danciu. S'au cetit patru disertațiuni: dr. Petru Span: Despre bibliotecile populare ca instituțiuni de cultură; Ioan Popovici: Despre asociațiuni; Basiliu Bașota: Ceva din istoria metalelor; Vasile Gan: La cestiunea cultivării poporului. S'au incassat 155 fl. S'a creat un premiu de 10 fl. acelu invēțator de pe teritorul despărțēmēntului, care se va distinge in cultivarea pomilor. Viitōrea adunare generală se va țină la Roșia-montană.

Processul de presă al „Luminatorului“ s'a pertractat in 31 iulie la tribunalul cu jurați din Arad. După escelenta apērare a dlui Coriolan Bredicean, juriul a declarat, că autorul articolelor incriminați, dl I. V. Barcian, de și a agitat spre ură contra maghiarilor, nu este vinovat; astfel apoi tribunalul l'a achitat.

Argasirea prin electricitate. O nouă invențiune vine să modifice industria tăbăcării. Casa franceză Vorms și Bale a reușit după multe încercări să argăsescă pieile cu electricitate. Detaliurile procedeuului nu se cunosc, inse este fōrte simplu și avantajos din tōte punctele de vedere. Pieile de argăsit se pun in căldări de formă cilindrică pline cu un lichid, care conține tanin. Căldările se invētesc încetșor in giurul arcului lor in timpul când un curent electric trece prin lichid. Timpul trebuincios pentru argăsire variază după felul pielei. Pieile mai subțiri, de vițel și de capră, se argăsesc perfect in 24 de ore, pe când argăsirea cu metoda intrebuintat astăzi durēză până la 5 luni. Pieile de bou și cal se argăsesc cu electricitate in 3—4 zile, pe când cu celalalt metod se intrebuinteză mai mult decăt un an. Pielea ce se obține cu noul procedeu este de o bună calitate. Casa Vorms și Bale a espus la expozițiunea din Paris diferite obiecte, cum de exemplu: hamuri, confecțiunate din astfel de piele.

Neorolōge. *George Bārsan*, licențiat in științele comerciale și secretar la creditul agricol de Ilfor in București, a murit la Făgăraș in 17/29 iulie in etate de 27 ani. — *Dumitru Axente*, student in medicină, membru al Societății academice România-Jună, a încetat din viață la 31 iulie in Gleichenberg.

Poșta Redacțiunii.

Brașov. Ai voit să întreci pe Eminescu, căci dēnsul ne-a trimis primele sale lucrări in etate de 16 ani, ér dta — precum ne scrii — nu ai încă nici 14. Se vede

Chișinău. Dēcă sūnt decopiate fidel, fără să schimbi, fără s'adaogi nimic, trimite-le, căci nu-mai așă au valōre literară. Relativ la cele originale, am respuns de mult, că nu le putem intrebuintă.

Călindarul săptămānei.

Țiua sēpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sōrele
Dumin. 9	dupa Rusali, Ev. dela Mateiu c. 14, gl. , a inv. 89.	res.	ap.
Duminică	30 A. Sila și Silvan	11 Herman	4 29 7 42
Luni	31 Sant. Eudochim	12 Clara	4 27 7 43
Mărti	1 † Sc. c. cruzi și S. Mac	13 Cassiu	4 26 7 45
Mercuri	2 Ad Mosc St Stefan	14 Eusebiu	4 21 7 46
Joi	3 Par Isachie	15 † Ad. Marici	4 23 7 47
Vineri	4 SS. 7 coconi din Eiesu	16 Rochus	4 21 7 43
Sămbătă	5 M. Eusignie	17 Bertam	4 19 7 50

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hūgel in Oradea-mare.